jaargang 14 | nummer 3 | september 2016

Wolfskreet

het kwartaalblad van en voor Wolfheze

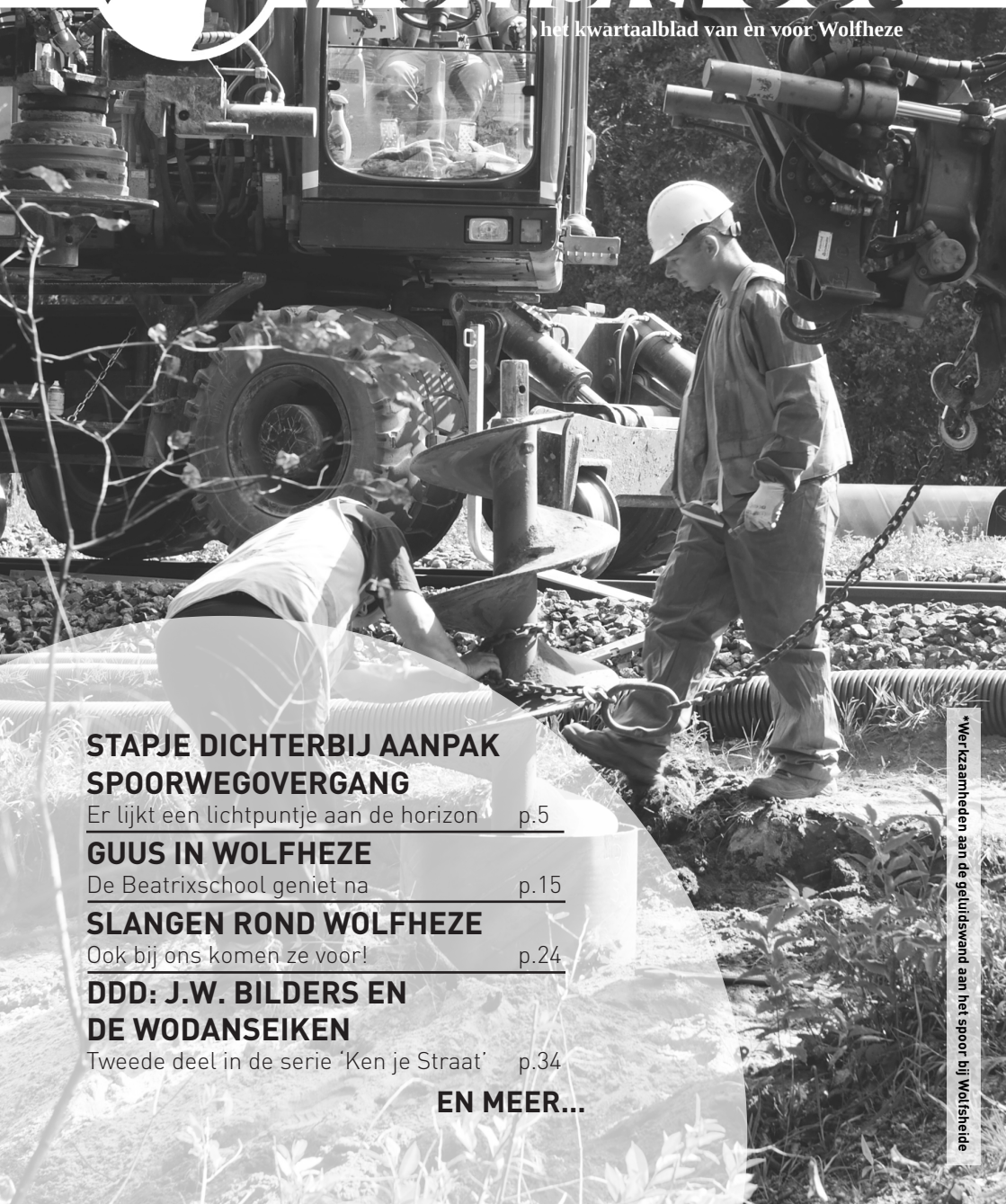

STAPJE DICHTERBIJ AANPAK SPOORWEGOVERGANG
Er lijkt een lichtpuntje aan de horizon p.5

GUUS IN WOLFHEZE
De Beatrixschool geniet na p.15

SLANGEN ROND WOLFHEZE
Ook bij ons komen ze voor! p.24

DDD: J.W. BILDERS EN DE WODANSEIKEN
Tweede deel in de serie 'Ken je Straat' p.34

EN MEER...

*Werkzaamheden aan de geluidswand aan het spoor bij Wolfsheide

Autorijschool Blik op Autisme©
Rijvaardig met ASS/AD(H)D

"wat mogelijk is verdient het behaald te worden"
Jacco Schlingmann © 2014

Wie?
Jacco Schlingmann is een gedreven en betrokken rijinstructeur, die in staat is duidelijk, maar ook met humor en warmte, instructie te geven. Het uitgaan van de mogelijkheden van de leerling binnen een persoonlijke en ontspannen aanpak versterkt het vertrouwen in eigen capaciteit. Jacco is ervaringsdeskundige en heeft zijn specifieke kennis gecombineerd met zijn passie voor autorijles geven.

Wat?
Autorijles speciaal afgestemd op mensen met ASS / ADHD / ADD / Dyslexie. Als wenselijk ook speciale ondersteuning bij het eigen maken van de theorie. Doel is veilig en zelfstandig auto te leren rijden.

Hoe?
De instructeur zorgt voor een veilige en gestructureerde leeromgeving, met individuele aandacht voor de persoon, diens specifieke behoeften in informatieverwerking, én aandacht voor wat diegene nodig heeft om geleerde vaardigheden op het juiste moment toe te passen.

www.blikopautisme.nl | info@blikopautisme.nl | 06-5896 88 82

Beste Wolfhezenaren,

Wat verdwijnt komt nooit meer terug. Afgelopen zomer las ik op Facebook: "Wolfheze is een leuk dorp, jammer dat er niet wat meer winkels zijn". In een reactie begon ik op te sommen wat we nog wel allemaal hebben. Natuurlijk zag ik een paar dingen over het hoofd maar uiteindelijk kwamen we op een behoorlijk lange lijst met o.a. 3 restaurants, 1 snackbar, 3 zwembaden, 1 openlucht theater, 2 fietsenmakers, 2 hotels, meerdere B&B's en ga zo nog maar een tijdje door. En een tennisvereniging en een voetbalvereniging. Nog wel.

Volgens mij zijn actieve sportverenigingen belangrijk voor de leefbaarheid van een dorp. Samen met de dorpsschool zorgt het er voor dat het prettig is om hier met een jong gezin te wonen: de kinderen kunnen zelfstandig naar school maar ook zelfstandig fietsend of lopend naar de sportvereniging. Sporten is niet alleen goed voor de fysieke ontwikkeling, maar – met name sporten in teamverband – ook voor de sociale ontwikkeling. Je leert met een team werken aan een doel, je leert samen tegenslagen verwerken maar ook samen hoe de voldoening van een overwinning voelt.

Sportvereniging Wodanseck zit nu in zwaar weer. Een teruglopend ledental, een gemeente die stopt met subsidies voor sport en een teruglopend aantal sponsors en steeds minder vrijwilligers die klaar staan voor de club dreigt de club de das om te doen. Financiëel staat de vereniging er nog wel goed voor, maar in 2018 stopt de grootste van de huidige sponsors en dan gaat het lastig worden.
De beste manier om SV Wodanseck weer gezond te maken is lid worden, actief lid. Voor TC De Slenk zal ongetwijfeld hetzelfde gelden. Laat je kinderen lekker samen ravotten, ga zelf ook sportief en gezellig bezig en meld je vooral als vrijwilliger en zet je in om de sportverenigingen in Wolfheze te behouden!

Zo behouden we de sportvelden in Wolfheze en daarmee een stuk leefbaarheid en levendigheid in ons dorp.

De redactie

Colofon

Wolfskreet is een gratis blad voor en door inwoners van Wolfheze, de Buunderskamp en het Hazeleger. Woont u buiten Wolfheze, wordt deze voor €10,- per jaar toegestuurd.

Uitgave september 2016
Oplage 720 stuks
Druk Huisdrukkerij ProPersona
Verschijning Viermaal per jaar

Contactgegevens
Advertenties Peter Jasperse
E-mail redactie@wolfskreet.nl

Redactie
E-mail redactie@wolfskreet.nl
Carool Hoogendoorn Lindeboomlaan 51 026-482 22 31
Ingrid Damen Duitsekampweg 30 026-362 22 02
Peter Jasperse Wolfhezerweg 120-36 026-482 18 10
Kees Koek Sara Mansveltweg 026-482 23 39

Vormgeving
Carl Boelens & Lennaert Boelens Albert Oltmansweg 12 026-379 66 18

Vaste medewerker
Ulbe Anema (De Duizendjarige Den)

Volgend nummer
Verschijnt **december 2016**
Inleveren kopij **vóór 1 november 2016** per e-mail of afgeven bij één van de redactieleden.

De redactie houdt zich het recht voor om ingezonden stukken in te korten dan wel niet te plaatsen.

Rijschool van Herpt

Kenmerken van onze rijschool

- **Goede sfeer in de auto;**
- **Prettige communicatie;**
- **Twee instructeurs (Fennie of Joop);**
- **Gratis iTheorie;**
- **Gratis proefles;**
- **Rijbewijs app;**
- **Restitutie niet gereden uren, bij lespakket;**
- **Gebruik Lescam;**
- **Klanten vertellen;**

Volg ons op Facebook.

https://www.facebook.com/RijschoolVanHerpt/
www.rijschoolvanherpt.nl
info@rijschoolvanherpt

Dorpsbelang Wolfheze

Stapje dichterbij aanpak spoorwegovergang?

Er lijkt een lichtpuntje aan de horizon te zijn als het gaat om de aanpak en verbetering van de spoorwegovergang in Wolfheze. Nog steeds een zaak van lange adem en ondanks dat lichtpuntje houdt Dorpsbelang Wolfheze nadrukkelijk de optie open om tot actie over te gaan om de landelijke media en daarmee ook de landelijke politiek te bereiken.

In een overleg met wethouder Jasper Verstand en de provincie is duidelijk geworden dat de tekening nog net zo is als in 2013 en dat de spoorwegovergang voor de korte termijn ook als zodanig wordt uitgevoerd. Over een aantal jaren zijn er wellicht andere maatregelen nodig i.v.m. toenemend treinverkeer.

De gemeente en provincie hebben het benodigde geld op de plank liggen, bij ProRail ontbreekt nog € 85.000. Half juni hebben de gemeente en provincie overleg gehad met Prorail. ProRail gaat het benodigde bedrag opnieuw aanvragen en de verwachting is dat dit gaat lukken. Als dat zo is, zijn de aanlegkosten volledig beschikbaar.

De engineering van de aanpassingen moet echter nog wel starten en voor dit soort aanpassingen duurt dat 1 tot 1,5 jaar. Een lange tijd, maar als de overeenkomst tussen gemeente en ProRail er eenmaal ligt (en ProRail dus gaat starten met de engineering) is het wel zeker dat de maatregelen worden uitgevoerd.

Punt is nog wel de kosten voor het onderhoud. Die komen voor de helft voor rekening van de gemeente (en mogelijk de provincie). Daar is in de budgetten geen rekening mee gehouden, maar de verwachting is dat gemeente en provincie hier wel uit gaan komen.

In april heeft Movares een onderzoeksrapport gepubliceerd over de veiligheid van de spoorwegovergang. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland en in samenwerking met de gemeente Renkum en Prorail. Uit dat rapport blijkt dat de overgang voldoet aan alle veiligheidsnormen die Prorail stelt. Toch concludeert Movares dat wel degelijk sprake is van diverse veiligheidsissues, zowel voor voetgangers als voor fietsers, automobilisten en het treinverkeer zelf.

Zoals hierboven al aangegeven wordt verwacht dat in de (nabije) toekomst het aantal treinen gaat toenemen (van 13 naar 18 per uur) in het kader van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer. Daardoor gaat ook de dichtligtijd van de

spoorwegovergang verder omhoog. Nu is de spoorwegovergang per uur gemiddeld 12,5 minuten gesloten. Dit gaat stijgen naar ruim 17 minuten.

Ook speelt de bereikbaarheid van perron 2 en 3 een rol. Voor 2030 dient Prorail ProRail conform haar afspraken met het ministerie van Infrastructuur en Mobiliteit station Wolfheze voor een ieder zelfstandig toegankelijk te maken.

Movares pleit in het rapport voor een aanpak voor de korte en voor de lange termijn. Op de korte termijn een aanpak zoals in 2013 voorgesteld. Voor de langere termijn zijn volgens Movares twee aanpakken mogelijk. Enerzijds kan sectoraal naar de problematiek gekeken worden (oplossing vanuit zowel spoor, als weg, als toegankelijkheid). Tegelijkertijd betekent dit nog steeds geen volledige oplossing van de gehele problematiek. Aanbevolen wordt derhalve om ook te kijken naar de mogelijkheden van een integrale oplossing, zijnde een ongelijkvloers alternatief voor de overweg waarin de toegankelijkheid is meegenomen. De investeringsopgave van een dergelijke oplossing is hoog, tegelijkertijd zijn de kosten voor bijvoorbeeld de realisatie van een traverse ten behoeve van de toegankelijkheid, ook niet gering. Daarnaast ontstaat zo ruimte voor andere ambities op het spoorbaanvak Arnhem – Utrecht.

Meer infomatie is te vinden in het Onderzoeksrapport Movares spoorwegovergang Wolfheze 8 april 2016. Dit rapport kunt u downloaden via de site van Dorpsbelang. Het directe adres: *http://www.dorpsbelangwolfheze.nl/pdffiles/160408movares_rapport_spoorwegovergang.pdf* >

Het onderzoeksrapport van Movares toont aan dat de spoorwegovergang in Wolfheze diverse veiligheidsrisico's kent.

Status: DEFINITIEF

De Tijd
Tijd voor lunch, diner, vergaderen, partijen en meer

Restaurant & Pannenkoekenhuis De Tijd
www. restaurantdetijd.nl

Tijd voor lunch, diner, vergaderen en meer

Koffietijd
High Tea
Lunch
Diner
Pannenkoeken

Julio en Patrick Merino

Wolfhezerweg 87, 6847 AC, 026-4821202
www.restaurantdetijd.nl/info@restaurantdetijd.nl

Openingstijden:
Ma, woe: 17.00-22.00, do t/m zon: 10.00-22.00
Vanaf 1 april: elke dag vanaf 09.30 tot 22.00 tot 1 oktober

Ambachtelijkheid
is voor mij de basis.

- ambachtelijk gemaakte massief houten meubels
- heldere ontwerpen met subtiele details
- geheel aangepast aan uw wensen, interieur en budget
- gemaakt met vakmanschap en liefde voor hout
- voor een uniek, persoonlijk en karakteristiek meubelstuk

Voor meer informatie en voorbeelden van mijn werk kijkt u op mijn website **www.eissevanhoving.nl**.
Maar u kunt mij ook bellen: **06 23 91 44 45**.

EISSE VAN HOVING MEUBELMAKER

Adres werkplaats:
Nude 54u
6702 DN Wageningen

Adres privé:
Lindeboomlaan 3
6874 BN Wolfheze

Tel.: 06 23 91 44 45
info@eissevanhoving.nl
www.eissevanhoving.nl

Dorpsbelang Wolfheze

Fietspad Reijerscamp wordt aangepakt

Het fietspad over de Reijerscamp wordt na de bouwvak aangepakt. Dat valt op te maken uit een brief aan de gemeenteraad waarin antwoord wordt gegeven op vragen van de Partij Renkumse Dorpen over het uitblijven van die aanpak. Er komt een nieuw fietspad op de plaats van de onverharde weg nu van 2 meter breed. Het bestaande fietspad wordt omgevormd naar ruiterpad.

De hoogst noodzakelijke opknap van het fietspad speelt al jaren. Het pad maakt deel uit van het landelijk fietsroutenetwerk. Passeren van elkaar op het smalle pad is lastig en het pad zit vol bobbels en kuilen.

Voorafgaande de laatste gemeenteraadsverkiezingen zeiden alle politieke partijen volmondig ja op de vraag tijdens het verkiezingsdebat in De Burcht of het fietspad in de komende raadsperiode zou worden opgeknapt.

De afgelopen tijd speelde de vraag op welke manier de aanpak uitgevoerd zou worden. Veel leek af te hangen van een provinciale subsidie. Deze is nu voor de tweede keer afgewezen. Toch lijkt er voldoende geld gevonden te zijn om niet tot een oplap maar een echte opknap van het fietspad over te gaan.

In de raadsbrief valt te lezen: “Zoals u weet was er de afgelopen jaren onvoldoende budget voor een goede aanpak van dit fietspad. Het was geen kwestie van eenvoudigweg het asfalt vernieuwen, omdat het huidige fietspad feitelijk te smal is en een verbreding niet zondermeer mogelijk is vanwege de bomen. Daarom hebben wij hiervoor in twee achtereenvolgende jaren bij de provincie een subsidie aangevraagd. Beide keren is die echter afgewezen.

Een impressie van het fietspad over de Reijerscamp na opknap. Slechts een Photoshop impressie. In werkelijkheid zal het er wat anders uitzien.

In het budget voor wegonderhoud is dit jaar een bedrag gereserveerd voor opknappen van het fietspad en ook in de Reserve MUP is, mede als gevolg van het ingediende amendement in de raadsvergadering van 17 februari, een bedrag gereserveerd.

Met dat als basis hebben wij, in overleg met Natuurmonumenten, een kostenraming laten maken voor de aanleg van een goed en breder fietspad. Die raming hebben wij afgelopen week ontvangen. Uitgangspunt van de raming is een betonnen fietspad van 2,0 meter breed. Dit nieuwe fietspad komt te liggen naast het oude, op de plek van het onverharde pad. Het huidige fietspad wordt opgebroken en geschikt gemaakt als ruiterroute. Voor de kleur van het beton is in afspraak met Natuurmonumenten gekozen voor zandgeel.

Zoals het er nu uitziet zijn de gereserveerde bedragen voldoende, dus wij kunnen het werk gaan inplannen. Helaas lukt uitvoering niet meer voor de bouwvak, maar we plannen dit zo snel mogelijk erna."

Het lijkt er dus op dat er nog dit jaar een einde komt aan deze voortslepende kwestie.

Geen klachten, daarom op IGZ-lijst

Reden voor bezoek IGZ: geen klachten over Het Schild

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) bracht onlangs een lijst uit met 150 zorginstellingen waarbij in 2015 'intensief toezicht' was gehouden. Ook Het Schild, centrum voor blinden en slechtzienden in Wolfheze, kwam op die lijst voor. Met de kwaliteit van de zorg heeft dit echter niets te maken; deze is uitstekend. Reden bleek juist dat er géén klachten, géén meldingen en géén negatieve signalen over Het Schild bij de IGZ waren binnengekomen.

Directeur van Het Schild, Edwin Frei: "Dat we op de lijst voorkwamen verbaasde ons zeer. Een onafhankelijk uitgevoerde kwaliteitsaudit levert elk jaar een positief resultaat op. Daarnaast heeft Het Schild in 2015 meegedaan aan een officiële meting van de tevredenheid van onze cliënten. Het resultaat was om uiterst trots op te zijn! De cliënten gaven aan zo tevreden te zijn, dat het onafhankelijke, gecertificeerde onderzoeksbureau géén verbeterpunten meer kon vinden! In april van dat jaar bleek in een landelijk, onafhankelijk onderzoek al dat ook de medewerkers van Het Schild meer dan tevreden zijn; Het Schild kwam landelijk uit de bus als één van de beste werkgevers in de Zorg."

Geen meldingen, geen klachten over Het Schild

Nadat Het Schild contact had gezocht met de IGZ om een verklaring, gaf deze aan dat Het Schild in 2015 is bezocht en dus op de lijst terecht is gekomen, omdat de IGZ geen meldingen, etc. over het centrum voor blinden en slechtzienden had binnengekregen. Juist dit ontbreken van recente klachten, etc., in combinatie met het feit dat het laatste inspectiebezoek in 2011 had plaatsgevonden, werd door het systeem van de IGZ als een risico aangemerkt. Edwin Frei: "En als de IGZ een bezoek brengt, wordt dat intensief toezicht genoemd. Zo zijn we dus op die lijst terecht gekomen. We vinden het belangrijk om dit te vertellen, mede doordat de IGZ-lijst gepaard ging met veel landelijke negatieve publiciteit en dus ten onrechte veel onrust heeft veroorzaakt onder onze cliënten, hun familie, onze medewerkers en vrijwilligers".

Derde oproep betaling lidmaatschapsbijdrage Dorpsbelang over 2016

De penningmeester van Dorpsbelang Wolfheze doet voor de derde keer een dringend beroep op de leden om tot betaling van de lidmaatschapsbijdrage van de dorpsvereniging over het jaar 2016 over te gaan.

In de vorige Wolfskreet zat een flyer met een verzoek om de lidmaatschapsbijdrage over 2016 te voldoen. Dit heeft zeker resultaat gehad, maar nog steeds ontbreekt de bijdrage van ongeveer 150 huishoudens.

De lidmaatschapsbijdrage over 2016 bedraagt € 6,00 per huishouden.
Als u nog niet heeft betaald wordt u vriendelijk verzocht dit bedrag zo spoedig mogelijk over te maken op bankrekening NL22 ABNA 0515 4467 18 t.n.v. Dorpsbelang Wolfheze, o.v.v. bijdrage 2016 en uw naam en adres. ■

Van Ede
Assurantiën
Financiën

Onafhankelijke bemiddelaar voor vele verzekeringsmaatschappijen en hypotheekverstrekkers

Uw hypotheek herzien of uw verzekeringspakket doornemen?

Loop even binnen, bel of mail ons!

Financieel adviseurs:

Harry Waaijenberg, Ditty Burgers en Rob Jansen

Wolfhezerweg 94a
6874AH WOLFHEZE
Tel: 026 - 482 17 51
E-mail: info@vanedeass.nl
www.vanedeass.nl

Bent u al in de vernieuwde kapsalon geweest?

Linda's

telefonisch bereikbaar van

maandag t/m vrijdag van 9:00 tot 17:00

06 578 405 94 / 026 48 33 111 (tst 840)

Wolfheze 2

6874 BE Wolfheze

gebouw Neder Veluwe

(pinnen helaas niet mogelijk)

HENRI BLOEM

KWALITEITSWIJNEN SINDS 1833

Grote assortimentsproeverij
op zondag 20 november 2016
van 13.00 tot 17.00 uur

Hotel Haarhuis

Meer informatie of aanmelden:
arnhem@henribloem.nl

Wijnkoperij Henri Bloem

Amsterdamseweg 126, 6814 GJ Arnhem
026-4455220 – arnhem@henribloem.nl
www.henribloem.nl/arnhem

Nieuws van Pro Persona
geestelijke gezondheidszorg

Week van de Veiligheid van 10 t/m 16 oktober

Week 41 staat jaarlijks in het teken van de nationale Week van de Veiligheid. De Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) doet daar ook actief aan mee en alle locaties van Pro Persona besteden ieder jaar gedurende deze week extra aandacht aan dit belangrijke thema.

Voor Wolfheze staat dit jaar op het programma: een grote ontruimingsoefening bij een van de afdelingen, een verkeerscontrole op het terrein over het rijgedrag van automobilisten en er wordt gefly-erd om bekendheid te geven aan de diverse maatregelen die Pro Persona Wolfheze neemt om veiligheid op het terrein (binnen en buiten de afdelingen) te vergroten.

Uiteraard is veiligheid alle weken van het jaar uitermate belangrijk. En ik breng graag bij u in herinnering dat u, als u zaken signaleert in het dorp die te maken hebben met Pro Persona en waarbij veiligheid in het geding is (en waarvoor het niet nodig is om meteen 112 te bellen), u altijd contact met ons op kunt nemen (4833111) en uw boodschap/signaal wordt opgepakt door de beveiligers van ons terrein.

Huisvesting van Statushouders op het terrein

Op verzoek van de gemeente Renkum is de verhuur-contract met Pro Persona van een aantal woningen waarin Statushouders zijn gehuisvest, verlengd tot aan het eind van het jaar. We kijken tot nu met plezier terug op de wijze waarop de bewoners van de woningen zich kunnen verhouden tot de andere gebruikers van het terrein en vice versa. En er is veel respect voor de inzet van de vele vrijwilligers uit het dorp Wolfheze ten behoeve van de Statushouders.

Helpende handen op zondagochtend bij Pro Persona

Voor veel cliënten van Pro Persona is de kerkelijke viering op zondagochtend een belangrijk moment in de week. Ieder is daar welkom zoals hij of zij is; de psychiatrische aandoening staat niet centraal. De vieringen zijn oecumenisch van karakter. De sfeer is gemoedelijk en toegankelijk. Als afdeling geestelijke verzorging zoeken wij enkele mensen die onze trouwe en enthousiaste groep kerkvrijwilligers willen komen aanvullen.
Hoe werkt het? Als kerkvrijwilliger begeleidt u cliënten die slecht ter been zijn naar de kerk. De meesten zijn op leeftijd en hebben een rollator of rolstoel. U bent samen met zo'n zeven anderen eens in de zes weken aan de beurt. Als groep komt u om 9.45 uur bij elkaar. Tussen 10.00 en 10.30 uur haalt u met de 'witkar' mensen op van hun afdeling. Tijdens de viering helpt u hen, waar nodig, met het volgen van de liturgie en u helpt na afloop met de koffie. Tegen twaalven brengt u iedereen weer terug naar de afdeling.

Heeft u interesse? Bel of mail dan even. Graag vertellen wij u meer en nodigen u uit een zondagochtend vrijblijvend mee te lopen.

Mariette van Someren
(m.van.someren@propersona.nl)
Taco Bos *(t.bos@propersona.nl)*
Geestelijke Verzorging van Pro Persona:
026-4833133.

Informatie

Heeft u specifieke wensen over de informatie die u van Pro Persona Wolfheze zou willen hebben en waarvoor de Wolfskreet een geëigend medium is, laat het me weten, dan sluit ik daar de volgende keer graag op aan: *(t.zewald@propersona.nl).*

Prinses Beatrixschool Wolfheze

Guus in Wolfheze!

Het is al weer twee maanden geleden, maar we genieten nog steeds na van een prachtige dag die begon met een musical van Warchild...

Groep 8 wilde wel de musical "De koning te rijk" doen, een musical met liedjes van Guus Meeuwis en voor het goede doel Warchild. Ja, je kon een VIP arrangement winnen, maar de kans dat dit gebeurt is toch altijd klein. Wat hebben we gejuicht en gegild, toen we hoorden dat we hadden gewonnen.

We waren al aan het oefenen, maar toen ging er natuurlijk een schepje boven op. Groep 8 ging voor een topuitvoering. Ondertussen was de hele school in actie voor Warchild, de opbrengst van die acties mochten we aanbieden aan Guus Meeuwis en 2 vloggers, Britt en Quinty.

Op de grote dag was de hele school in zijn mooiste outfit naar de première gekomen, de rode loper lag klaar op het plein en de pers was gearriveerd. De musicalsterren kwamen aan in een limousine en toen was het zo ver. Door het harde werken en de talenten van groep 8, hulpouders en het licht en geluid van Tim van Tooren, werd het een spetterende uitvoering. Wat kregen we veel complimenten, ook van Guus himself! De dag eindigde met de overhandiging van de cheque, we hebben samen meer dan 3500 euro opgehaald voor Warchild. Een dikke duim voor onze leerlingen.

Na weken van voorbereiding, was die mooie dag opeens voorbij. Gelukkig hebben we de foto's nog!

Persberichten

Leef!viering in een nieuw jasje, of juist heel oud

Een groep christenen vanuit allerlei kerkelijke richtingen houdt al sinds twee jaar maandelijkse samenkomsten in Wolfheze. Zij willen graag praktisch en authentiek christen zijn. Dit nieuwe seizoen willen zij dit op de manier doen, waarop het er in de eerste christengemeenten aan toe ging. In de bijbel wordt daarover gesproken. Iedereen had zo zijn eigen inbreng; een gebed, een lied, een uitleg van de bijbel, een profetie. Iedereen heeft gaven en talenten gekregen om die in te brengen in de samenkomst maar ook in het gewone leven.

Wij nodigen iedereen uit om dit samen met ons te ontdekken en mee te doen met onze groep. Ben je wel nieuwsgierig naar de christelijke roots van ons land maar heb je geen zin in samenkomsten, dan kun je je ook opgeven voor de Alphacursus. Daarover verderop in de Wolfskreet meer.

We komen iedere vierde zondag van de maand samen. Graag nodigen we jullie uit voor de eerstvolgende Leef!viering 26 september. Er is om kwart voor 11 koffie en om 11 uur start de viering, waarbij iedereen welkom is. Als je kinderen mee wilt nemen die het moeilijk vinden een uur rustig mee te doen, dan willen we dat graag even van tevoren weten. Dan kunnen we daar rekening mee houden.

Om 12 uur lunchen we samen waarbij een ieder wat meeneemt. Zo delen we wat God ons heeft gegeven.

Gebed

Een andere nieuwe activiteit is het wekelijks gebedsuur. We nodigen ieder uit om op zaterdagmorgen om half 9 mee te doen met gebed voor elkaar en voor ons dorp of voor wat er dan ook door de Geest geleid aan de orde wordt gebracht. We geloven dat God onze gebeden verhoort en dat er kracht uitgaat van gebed. Van harte welkom. Nadien is er koffie.

Namens Leef!
Annemiek Nijeboer

www.leef-wolfheze.nl
facebook: leef wolfheze
annemieknijeboer@gmail.com

Leef!
Wolfheze

plant & bloem
DAVIDSE

Wolfhezerweg 104, Wolfheze
www.plantenbloemdavidse.nl

REPRO

REPRO is onderdeel van Pro Persona en biedt cliënten de mogelijkheid tot dagbesteding, arbeidstherapie en rehabilitatie

- zwart/wit prints
- kleuren prints
- folders
- clubbladen
- flyers
- mailings
- inbinden
- lamineren

REPRO (gebouw Mercurius)
ADRES: Wolfheze 2 6874 BE Wolfheze
TEL: 026 – 48 33 276
E-MAIL: repro@propersona.nl

Hallo dorpsgenoot!

Wij nodigen jullie van harte uit op onze **Alpha-cursus** in Wolfheze, een frisse en verrassende cursus over geloven vanuit christelijk perspectief, met als hamvraag 'Is er meer?'. De cursus is al door meer dan 29 miljoen mensen gevolgd in 350 landen. Deze keer wordt Alpha wereldwijd gepromoot door Bear Grylls, de survivalexpert, bekend van Discovery Channel.

We starten op zondag 2 oktober om half 8 met een introductie avond. Locatie Wolfhezerweg 84 (oude supermarkt). Iedereen die nieuwsgierig is kan een keer komen kijken om te ontdekken of hij/zij zich wil opgeven voor de cursus die een week later start op 9 oktober. Ingrediënten zijn tijdens de introductie; taart, koffie en thee, een video-inleiding en vervolgens met elkaar nog een uurtje over het thema van gedachten wisselen. We vervolgen de cursus wekelijks op zondagavond, waarbij we beginnen met een maaltijd om 18.00 uur. Verder is het programma hetzelfde, met iedere keer een nieuw facet van het christendom. Het duurt 10 avonden, dus voor de Kerst is de cursus afgelopen.

Veelgestelde vragen:

Zijn jullie niet erg bekrompen om het voornamelijk vanuit christelijk oogpunt te bekijken?
Bea: *"Ja dat vond ik eerst ook, er zijn zoveel geloven….."*

Ik ben een overtuigd atheïst, ik heb niks te zoeken op jullie cursus…
Erwin: *"Ik was ook zo'n overtuigde atheïst, en verachtte alles wat met God te maken had. Maar tegelijkertijd wist ik er bijna niets vanaf en stiekem was ik wel geïnteresseerd, wilde de ultieme waarheid toch wel weten en had toch wel een groot verlangen naar "onvoorwaardelijke liefde en acceptatie".*

Als God bestaat, waarom is er dan zoveel ellende in de wereld?
Annemiek: *"Tsja, dat is weer zo'n goeie vraag waar we misschien toch wel wat verrassende kijk op hebben, maar waar je niet in 1 zin antwoord op kunt geven".*

Ik geloof al wel maar ik ben er niet echt mee bezig; is die cursus dan wel wat voor mij?
Maarten: *"We denken, door de verfrissende inleidingen en kijk op zaken en de leuke gesprekken met anderen dat je er veel van kunt opsteken, dus meer dan welkom".*

Wat is volgens jullie dan de kern van het Christendom?
De kern is dat God er oneindig veel voor over heeft om een relatie te starten met ons voor altijd (ook na dit leven). Wij mogen zelf kiezen of we daarvoor open willen staan of niet. De "keuzeknop" als het ware, is onze reactie op het aanbod van Jezus: het geloof in Hem is de sleutel voor onze relatie met God.

We hopen vele Wolfhezenaren te begroeten. Hartelijke groet namens het Alphateam Wolfheze,

Erwin en Bea van Wonderen, Esther Verdonk, Maarten en Annemiek Nijeboer

Meer info en opgave: 06 28459398 (Annemiek) 06 29270010(Erwin)

http://alpha-cursus.nl http://www.leef-wolfheze.nl

Alpha
Leef!
Wolfheze

HOHOHO.... Kerstmarkt Wolfheze op 18 december, ben jij erbij?

Goedemiddag standhouder,

HOHOHO… inkopen doen voor kerst en alvast in de kerststemming komen? Lekker eten, leuke markt, kinderentertainment en muziek. Op **Camping Lindenhof in Wolfheze** vindt op **18 december** een feestelijke en gezellige kerstmarkt plaats!

Ben jij een standhouder of ken je een standhouder die op deze dag aanwezig wil zijn? Surf dan naar *www.sparkle-events.nl/inschrijven-kerstmarkt-wolfheze* om jezelf in te schrijven.

Tijd: 14.00 – 19.00 uur

Kosten:
€ 22,50 (exclusief BTW en inclusief stroom) voor een halve marktkraam (2 meter)
€ 45,00 (exclusief BTW en inclusief stroom) voor een 4 meter marktkraam
€ 14,50 (exclusief BTW en inclusief stroom) voor een grondplaats per meter

Leuk als je erbij bent!

Met stralende groet,

Judith van Vree
Sparkle Events

+31(0)6 194 22 689
judith@sparkle-events.nl
http://sparkle-events.nl/

Sparkle
Events

Taalcafé, waar mensen elkaar zien en verder komen...

In Wolfheze wonen nu zo'n 20 mensen, met name uit Syrie, op het terrein van Pro Persona. Zij wachten op een woning in de gemeente Renkum. Ook wachten zij om naar school te kunnen, en nog meer wachten zij op hun familie die soms nog over moet komen. Deze wachttijd is soms best heel moeilijk en ook verloren tijd te noemen. Wat kan je allemaal doen als je wacht. Zo snel mogelijk proberen te begrijpen hoe het werkt in je nieuwe land. Maar daar hebben ze een beetje hulp bij nodig. Daar hebben ze ons bij nodig. Echt contact om integratie te bevorderen, zodat mensen zich niet alleen kunnen redden, maar ook zich wat thuis gaan voelen en mee doen in de maatschappij.

Om de drempel te verlagen is sinds april een Taalcafé gestart. Doel is ontmoeting van statushouders, met mensen van het dorp. We praten zoveel mogelijk Nederlands, we drinken koffie en een koekje, we lachen en vertellen elkaar onze verhalen. Ook is er vaak een lesje Nederlands en we ontdekken wat we voor elkaar kunnen betekenen. Het is een wederzijds proces. Het gaat erom dat we elkaar zien en we zoeken naar waar we ons thuis voelen bij elkaar. Iedereen heeft wel iets te bieden. We zijn allemaal mensen.

Graag nodigen we u uit ook eens te komen kijken. Aanmelden hoeft niet. Het Taalcafé is open elke woensdagavond vanaf kwart voor 8. Locatie: Wolfhezerweg 84.

We hebben een facebookpagina: **Taalcafé Wolfheze**.
Voor meer info: Annemieknijeboer@gmail.com,

Innercirkel
inspirerende lezingen

voor inspirerende lezingen bij u in de buurt

www.innercirkel.nu
info@innercirkel.nu

Roos van Kappel
paranormaal therapeut voor mens & paard

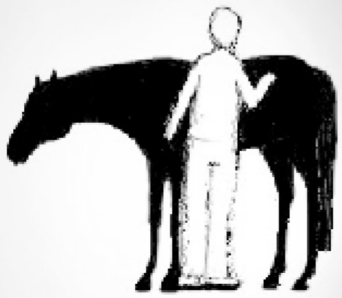

06 - 47400260
www.roosvankappel.nl
www.paranormaaltherapievoorpaarden.nl

Elfde van de elfde!

Het Sint Maarten comité wil weer graag dit avondfeest voor de kinderen in Wolfheze te organiseren.

Zet vrijdag **11 november een kaars voor uw raam** zodat de kinderen weten dat zij bij u welkom zijn.

Zij zullen dan aanbellen en voor u zingen, met als dank iets lekkers. Op verschillende plekken in het dorp branden vuurkorven waar kind en ouder elkaar kunnen treffen en wat drinken.

Wij hopen op veel kaarsen!

Telefoon: 0318 - 41 46 20
(24 uur per dag, ook in het weekend)

Monuta Hofrust
Edeseweg 46a, Bennekom
info@monutahofrust.nl
www.monutahofrust.nl

Elke maandagavond inloop van 19.30 tot 20.30 uur voor al uw uitvaartgerelateerde vragen. Ook als u elders verzekerd bent.

Persoonlijk, ongedwongen en oprecht.

Monuta Hofrust
De steun bij iedere uitvaart.

To Balanz
Rebalancing® praktijk

Loop je jezelf regelmatig voorbij
Wil je ontspanning en balans in je leven

Rebalancing kan je hierbij helpen
Je ontspant en laat gedachten los

Rebalancing sessies en massages

www.tobalanz.nl **Trudy Boer**
06-54778278 **Heelsumseweg 49**
tobalanz@gmail.com **Wolfheze**

Woninginrichting Krechting

- tapijten
- vinyl
- gordijnen
- parket
- marmoleum
- laminaat
- zonwering
- slaapcomfort

ERKEND

www.woninginrichtingkrechting.nl
Kerkstraat 77 ▪ 6871 BJ Renkum ▪ Telefoon (0317) 42 48 73

Slangen rond Wolfheze

De meeste mensen staan niet zo vaak stil bij het voorkomen van slangen in de Nederlandse natuur. Toch komen er in Nederland drie soorten slangen voor. De Adder, de Ringslang en de Gladde slang. Ze laten zich echter niet eenvoudig zien en leven een verborgen leven. Als je eenmaal een slang gezien hebt dan vergeet je dat niet snel meer. De kans om een slang in de omgeving van Wolfheze tegen te komen is niet groot maar toch komen alle drie slangensoorten die in Nederland voorkomen ook in Wolfheze en omgeving voor.

Reptielen zijn koudbloedige dieren die niet in staat zijn om hun eigen lichaamstemperatuur te regelen. Ze hebben zonnewarmte nodig om op te warmen. Vooral in het vroege voorjaar zonnen ze langer dan in de latere maanden van het jaar. Ze warmen op totdat ze voldoende opgewarmd zijn, of verstoord worden door menselijke activiteiten, en vertrekken dan vaker weer een beschutte omgeving in. Reptielen leven afwisselend in open bossen en de heide. Opwarmen doen ze graag op zandpaadjes. In de wintermaanden houden ze een winterslaap en hebben dan een verlaagde lichaamstemperatuur en ligt de stofwisseling bijna stil.

Van alle slangen is de Gladde slang de meest schuwe. Hij kan zo'n 70 cm lang worden. Het is een ongevaarlijke slang voor de mens die niet giftig is en ook niet als agressief te boek staat. Hun huid heeft een vlekkenpatroon en geen zigzagstreep, zoals de Adder. Het meest kenmerkende is de oogstreep. Deze slang komt in verschillende kleurvarianten met grijzige en bruinige kleurpatronen voor. Deze slang is levendbarend. De soort voedt zich door prooien zoals muizen en hagedissen te wurgen.

De Adder is de enige gifslang en meestal iets kleiner dan de Gladde Slang. De mannetjes zijn grijzig en de vrouwtjes bruinig van kleur. De zigzagtekening op de rug flanken zijn onmiskenbaar. Ook de verticale pupil valt op, ten opzicht van de andere slangen.

De Adder is doorgaans niet agressief en zal eerder voor de mens vluchten. Alleen wanneer hij in het nauw gedreven of bedreigd wordt dan loopt men kans op een beet. Laat hem dus met rust en zoek ze niet gericht op. In Wolfheze heeft de Adder die rust in het open bos en de

PUUR KOFFIE

De kleinste espressobar van Nederland .....

..... maar vergis u niet in het formaat van deze specialiteitenwinkel annex espressobar want naast 10 zitplaatsen vindt u in de winkel een keur aan vers gebrande koffiebonen (naar wens gemalen voor elke zetmethode), meer dan 12 soorten verse bladthee, 150 soorten chocolade-tabletten en diverse cadeau-artikelen. En natuurlijk maakt onze Barista de mooiste espresso's, cappuccino's en (latte-)macchiato's. Hierbij serveren we u graag één van onze home made lekkernijen zoals het beroemde lemoncurd taartje!

Blauwe lucht en een zonnetje? Op ons terras waant u zich zomer en winter op vakantie.

Ons adres: Weverstraat 63 Oosterbeek.
Onze openingstijden: Di t/m Vr. van 08.00 tot 18.00 uur
Za. van 09.00 tot 17.00 uur

PUUR KOFFIE

VANAF 1 JUNI OOK OPEN OP ZONDAG EN MAANDAG VAN 11:00 TOT 17:00

NIEUW! PUUR BRAZIL EIGEN IMPORT.
€ 16,45 PER KILO

heide ook absoluut nodig om te kunnen overleven. Ze voeden zich met jonge vogels en muizen.

De Ringslang is de enige slang die eieren legt. Hij kan zo'n anderhalve meter lang worden. De gele en zwarte ring achter de kop zijn kenmerkend. Hij is volstrekt ongevaarlijk voor de mens. Je kunt ze overdag zonnend in het bos of in het water tegenkomen.

Op verschillende plekken in het terrein heeft Natuurmonumenten overwinteringsplekken gemaakt voor de reptielen, zoals takkenhopen, opgestapeld kreupelhout en compost. Zo helpen we de reptielen om zich volledig thuis te voelen in de natuur. Ook houdt Natuurmonumenten bij hoe het ecoduct A50 Doorwerthse heide gebruikt wordt door reptielen. Door deze nieuwe verbindingsbaan kunnen Adders, Gladde slangen en Ringslangen uitwisselen of zich nieuw vestigen aan beide zijde van het ecoduct.

Uit de verschillende metingen is gebleken dat de Gladde slang, Ringslang, Hazelworm, Zandhagedis en Levendbarende hagedis het ecoduct al benutten of er aan de randen van het ecoduct al gevestigd hebben. Daar is Natuurmonumenten blij mee. Ook de komende jaren zullen we de effecten van het ecoduct blijven meten want in een omgeving met veel barrières van wegen, is ontsnippering van de natuur voor deze dieren van wezenlijk belang. ■

Natuurmonumenten
Beschermt natuur in Nederland

Natuurmonumenten Zuidwest-Veluwe
Planken Wambuisweg 1a
6718 SP Ede
026 - 482 2219
www.natuurmonumenten.nl

Utrechtseweg 220
6862 AZ Oosterbeek
Tel. 026 333 30 29
Fax 026 334 00 08
info@mijnhartuitvaartverzorging.nl
www.mijnhartuitvaartverzorging.nl

Mijnhart
100 JAAR UITVAARTVERZORGING
Voor het verzorgen van begrafenissen en crematies

Oosterbeek Arnhem
Wageningen Heteren

Douze
No12
Chocolaterie & Sushi Take Away

- Handgemaakte Fairtrade chocolade
- Macarons
- Desserts & ijstaarten
- Cadeauartikelen
- Thema verjaardagstaarten
- Italiaanse producten 'Truffel'
- Producten Vegetarische Slager
- Dagverse Sushi vanaf 16.00 uur

HEERLIJK & EERLIJK

Verse Duitse broodjes op zondagochtend vanaf 08.00 uur!

Douze No12, Weverstraat 12, 6862 DP Oosterbeek
T. (026) 333 41 07, info@douze.nu
Ma: gesloten

Praktijk Papilio
Een weldaad voor lichaam en geest

Pijn- en ontspanningstherapie

Door middel van:
- Acupunctuur
- Laser
- Cranio Sacraal
- Massage

Anita Vedder
Wolfhezerweg 120-69
6874 AW Wolfheze
Tel.: 026-3332896
E-mail: anitavedder@hotmail.com
www.praktijkpapilio.org

La String

Speciaal in lingerie, nacht en badmode voor dames en heren
Erkend leverancier borstprotheses

Dorpsstraat 45 Renkum tel. 0317-312615
Openingstijden: ma. Gesloten
di.-vr. 09.30-17.30u.
za. 09.30-17.00u.

Buiten openingstijden op afspraak en indien gewenst gratis bezorging aan huis
www.la-string.nl

Find us on Facebook

ZORGSERVICETHUIS
GROOT IN KLEINE DINGEN

Verzorging, Verpleging of Thuiszorg in de Gemeente Renkum?

ZORGSERVICE*THUIS* is een erkende en gecertificeerde zorginstelling die op persoonlijke - en flexibele basis zowel Huishoudelijke verzorging en Persoonsgebonden Budget als Zorg in Natura levert.

Graag zijn we er voor u, met een klein, betrokken team. Wilt u samen met ons werken aan uw welzijn en welbevinden? Heeft u ondersteuningsvragen of direct zorg nodig?

Hier volgen onze contactgegevens:
Wolfhezerweg 120-9, 6874 AW Wolfheze
T 026 - 482 0009 - F 026 - 4820099
E info@zorgservicethuis.nl
W www.zorgservicethuis.nl

kleine organisaties HKZ

Vertrek directeur Edwin Frei van Het Schild

Edwin Frei, directeur van Het Schild, heeft na ruim 22 jaar besloten eind 2016 te zullen stoppen. Aan cliënten van Het Schild schreef hij onder meer het volgende:

"(...) Onlangs heb ik aan de Raad van Toezicht gevraagd om op zoek te gaan naar een nieuwe directeur. Gezien alle veranderingen en ontwikkelingen binnen en vooral buiten Het Schild is er een nieuwe periode aangebroken, waarin naar mijn mening een directeur/bestuurder nodig is met andere capaciteiten en eigenschappen. Bovendien is het belangrijk dat iemand op deze plek fris, open en positief naar al die ontwikkelingen kan kijken. Als gevolg van mijn jarenlange verbondenheid aan Het Schild zal ik daaraan steeds minder kunnen voldoen. Ik heb deze keuze gemaakt met pijn in mijn hart, maar in de overtuiging dat dat voor Het Schild en ook voor mij het beste is. (...)"

Naar volle tevredenheid

De heer Van Dijk, voorzitter van de Raad van Toezicht, voegt hier nog aan toe:

"De beëindiging op zijn verzoek van het dienstverband met uw directeur, Edwin Frei, (na ruim 22 jaar!) komt voor u onverwachts. Dat zal ongetwijfeld bij velen een schok veroorzaken. Edwin heeft al die jaren tot volle tevredenheid van de Raad van Toezicht gefunctioneerd en wat de Raad van Toezicht betreft had dat nog wel een aantal jaren zo mogen doorgaan! Wij vinden het dan ook bijzonder jammer dat hij Het Schild aan het eind van het jaar gaat verlaten."

Zien wij u 10 juni 2017 ook op Het Schildfest?

In 2017 bestaat Het Schild al weer 105 jaar! En net als ons 100-jarig jubileum laat Het Schild deze mijlpaal niet ongemerkt voorbijgaan. Het centrum voor blinden en slechtzienden gaat het vieren met een eigen festival - Het Schildfest - dat op zaterdag 10 juni 2017 op het eigen terrein aan de Wolfhezerweg 101 wordt georganiseerd.

Afgestemd op blinden en slechtzienden

Uiteraard wordt het festival zo goed mogelijk afgestemd op blinde en slechtziende bezoekers, zodat er voor iedereen - ziend, slechtziend en blind - volop te beleven valt. Zo is er uiteraard muziek, vindt u er theater en zullen er diverse 'foodtrucks' staan met lekker eten en drinken. Kortom: u kunt 10 juni 2017 in uw agenda noteren! U bent in ieder geval van harte welkom!

Meer over Het Schildfest hoort of leest u binnenkort!

Staat u dit jaar met uw stand op de Kerstmarkt van Het Schild?

Elk jaar in december organiseert Het Schild een gezellige Kerstmarkt in en om het huis. Lijkt het u leuk om als

Stationswinkel Wolfheze

Openingstijden:
Ma. 13.00 - 18.00 uur
Di. t/m Vr. 09.00- 18.00 uur
Za. 09.00 - 16.00 uur
Zo. Gesloten

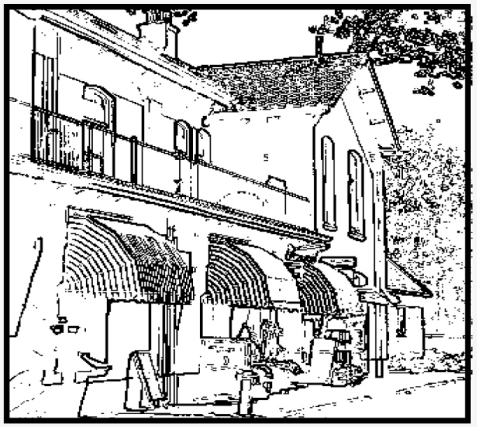

Voor al uw:
- Levensmiddelen
- Toiletartikelen
- Rookartikelen
- Kantoorartikelen
- Wenskaarten
- Kleine kledinghoek
- Enz., enz.

Onze diensten:
- Beperkt assortiment levensmiddelen
- Stomerijdienst Peelen
- Postagentschap
- Vulpunt inktcartridges

Uw vriendelijke dorpswinkel
Tel. 026 - 4820484

Cafetaria Het Spoortje

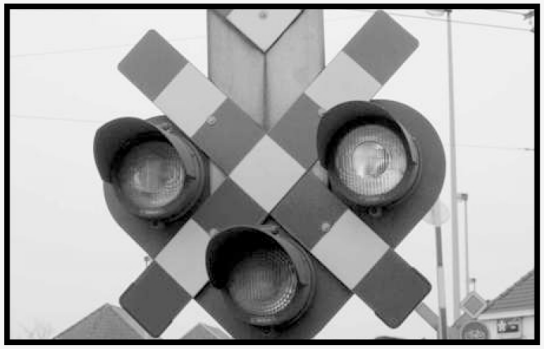

Openingstijden Cafetaria Het Spoortje

Ma. Gesloten
Di. t/m Vr. 11.00 - 20.00 uur
Za. 14.00 - 20.00 uur
Zo. 14.00 - 20.00 uur

Het Schild

standhouder onderdeel van deze markt uit te maken? Heeft u producten in de aanbieding die op een Kerstmarkt niet mogen ontbreken? Stuurt u dan een berichtje via de e-mail naar *mariska.ten.bhomer@hetschild.nl* onder vermelding van u naam, contactgegevens en de producten die u wilt verkopen.

Dorpsteunpunt Wolfheze

Het Schild heeft bij de gemeente een subsidieaanvraag ingediend met het doel een dorpsteunpunt in Wolfheze te kunnen opzetten. Het dorpsteunpunt wil mensen in Wolfheze ondersteuning bieden, in welke vorm dan ook, die past bij hun wensen, behoeften en manier van leven. Deze wensen en behoeften kunnen heel divers zijn; de een wil graag andere mensen ontmoeten terwijl de ander juist een specifieke dienst of service verlangt. Hierbij valt te denken aan:

* winkel voor dagelijkse boodschappen
* wasservice
* klussendienst
* hulp bij de administratie
* kapsalon
* pedicure/manicure
* boodschappenservice
* ontmoeting, sociale contacten

Wat de wens of behoefte ook is, uitgangspunt is om er samen voor te zorgen dat de betreffende mensen zo lang mogelijk zelfredzaam zijn, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. ■

Wist u dat...

1. U ook als vrijwilliger bij Het Schild aan de slag kunt?
2. U zich aan kunt melden als vrijwilliger via (026) 482 11 77?
3. Bewoners en medewerkers het heel leuk zouden vinden u bij de Open Tafel te mogen verwelkomen? Kijkt u eens op http://www.hetschild.nl/open-tafel-van-wolfheze
4. Er regelmatig klassieke concerten in Het Schild worden georganiseerd en dat u daar ook naartoe kunt? De eerstvolgende concerten zijn op zondag 20 november en zondag 22 januari, beide om 14.30 uur.
5. U Het Schild ook op Twitter (twitter.com/hetschild) en op Facebook (facebook.com/hetschild) kunt vinden?
6. U voor meer informatie over Het Schild op www.hetschild.nl terecht kunt?

DERKSEN
veilingbedrijf

GESPECIALISEERD IN KUNST,
ANTIEK EN VERZAMELINGEN

Sinds 1945 is Derksen veilingbedrijf gespecialiseerd in het veilen en taxeren van kunst, antiek en inboedelgoederen en het ontruimen van inboedels. Het kopen op een veiling is voor menigeen een spannende ervaring met vaak verrassende opbrengsten.

Amsterdamseweg 23
6814 GA Arnhem
Telefoon 026 - 4421498

E-mail info@derksen-veilingbedrijf.nl
Internet www.derksen-veilingbedrijf.nl

De Duizendjarige Den vertelde...

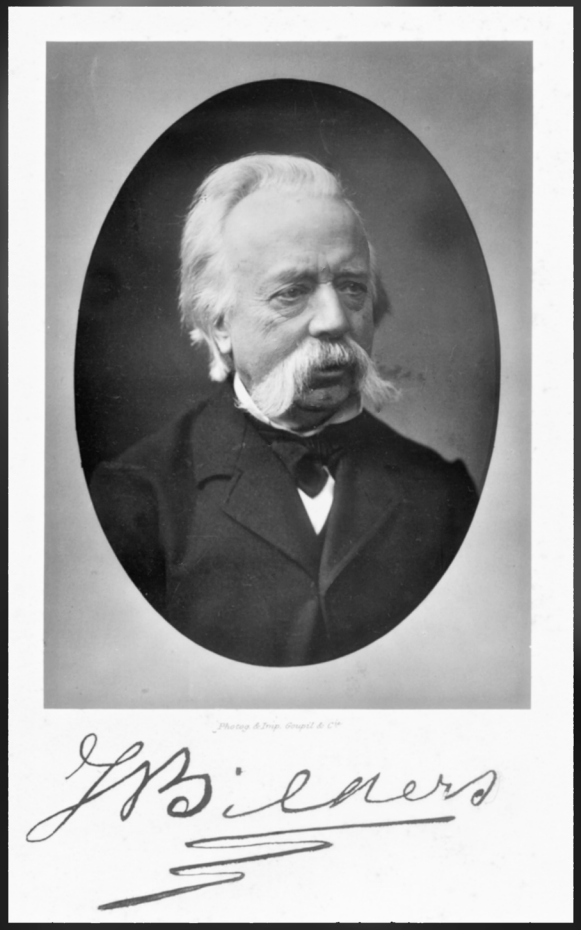

Dit mooie portret van J.W. Bilders komt uit de publicatie: de serie van C. Vosmaer, Onze hedendaagsche schilders : eerste reeks, afl. 7, Den Haag 1882. Je kon eerst losse afleveringen kopen die maandelijks verschenen. Aan het eind van het jaar was het de bedoeling dat ze werden ingebonden in een prachtige rode band met gouden letters. Het is niet een afdruk van een negatief zoals bij fotografie gebruikelijk is, maar het is een woodburytypie. Een ingewikkeld procedé waar de Parijse kunst- en reproductiehandel meesters in waren. Het portret van Bilders is dan ook bij Goupil & Cie in Parijs 'gegoten'.

In de vorige aflevering zijn we een serie gestart met als thema 'Ken je straat', waarin successievelijk de historie van de verschillende straten in Wolfheze aan de orde komt. De Heelsumseweg was als eerste aan bod met De Heelsums(ch) eweg – deel 1 waarin echter alleen het westelijk gedeelte van de weg kon worden behandeld, dus er moet nog een deel 2 volgen voor de oostzijde van de weg.
Hiervoor moet nog het nodige onderzoek worden gedaan, dus pakken we tussendoor even een ander onderwerp.
Uiteraard is dit een historisch onderwerp, maar wel met een heel actueel tintje.

Van 1 oktober a.s. t/m 29 januari 2017 is namelijk in Museum Veluwezoom, gevestigd in Kasteel Doorwerth, de tentoonstelling te zien met als titel BEZIELD LANDSCHAP – Leven en werk van Johannes Warnardus Bilders.

Johannes Warnardus Bilders (1811-1890) was kunstschilder en heeft in de 19e eeuw Wolfheze op de kaart gezet door er prachtige schilderijen van te maken en ook andere schilders hier naar toe te trekken.
Hij moet gezien worden als een van de sleutelfiguren op het gebied van de Nederlandse negentiende-eeuwse landschapschilderkunst en zijn werken werden in binnen- en buitenland succesvol ontvangen.
Ook was het Bilders die de naam 'Wodanseiken' gaf aan de oude eiken aan de Wolfhezer- en Papiermolenbeek, een naam die nog steeds bezoekers hiernaartoe trekt.

Over deze Bilders gaat deze aflevering en als u wilt zien hoe onze omgeving er zo'n 150 jaar geleden uitzag, dan moet u deze tentoonstelling zeker bezoeken. Tegelijkertijd verschijnt een royale monografie over deze schilder, waarin uiteraard ook Wolfheze goed aan bod komt.
De Duizendjarige Den heeft Bilders goed gekend en Ulbe zo veel over hem verteld dat hij deze aflevering zonder al te veel moeite heeft kunnen maken.

Aflevering 51:
J.W. Bilders en de Wodanseiken

Op 18 augustus 1811 wordt Johannes Warnardus Bilders in Utrecht geboren. Zijn vader is bakkersknecht, maar voor Johannes is het al heel vroeg duidelijk. Hij wordt geen bakker zoals zijn vader en grootvader, maar kunstschilder. Al rond zijn tiende haar mocht hij van zijn vader in de leer bij de Utrechtse kunstenaar Jan Lodewijk Jonxis, directeur en leraar van de net opgerichte Stadstekenschool. Hij heeft vele jaren over zijn lessen gedaan. Het talent komt hem niet aanwaaien en hij doet twaalf jaar over een vijfjarige cursus.

Bilders leert in 1834 in Utrecht een Duitse jongedame kennen, Friederike Staudenmaijer, een jaartje jonger dan hijzelf. Zij trouwen in 1834 in de kleine gemeente Darthuizen bij Leersum.

In 1835 debuteert hij op de Tentoonstelling van Levende Meesters, een in die tijd heel belangrijk podium voor kunstenaars. Vanaf dat moment groeit zijn naam als landschapschilder gestaag. >

- ✓ Kleinschalige kinderdagopvang (4 tot 6 kinderen per dag)
- ✓ Elke dag actief buitenspelen of op pad
- ✓ Open van maandag t/m vrijdag van 07:30 tot 18:00
- ✓ Persoonlijk contact, vaste medewerkers

Locatie: **achterzijde Dorpshuis "De Burcht"**
Macharislaan 15, Wolfheze

Nieuwsgierig geworden of onze opvang iets voor uw kind is? Neem contact op voor een afspraak en kom samen met uw kind vrijblijvend een keer spelen!

kdvdesterren@bso-desterren.nl
06 - 20266358

Na een zoon die levenloos wordt geboren en een tweede zoon die maar enkele dagen in leven blijft wordt op 9 december 1838 de zoon Albertus Gerardus geboren. Dit is Gerard Bilders geworden, de begaafde landschapschilder.

Tijdens een van zijn studiereizen ontdekt hij in 1841 het landschap van Oosterbeek en Wolfheze. Hier vindt hij alles wat hem in vervoering brengt: uiterwaarden met grazend vee, bossen met eeuwenoude bomen, kronkelende beken en heidevelden. Aan de Veluwezoom ontwikkelt hij een losse stijl van schilderen, waarbij de weergave van het licht en de stemming van het landschap hem iedere keer blijven uitdagen.

Het gezin (vader, moeder, Gerard en twee zusjes) woont vanaf 1841 enige tijd in Oosterbeek en keert er telkens weer terug.

Bilders is niet de enige die de Veluwezoom komt verkennen. De schilder Willem Roelofs, ook uit Utrecht, ging hem vermoedelijk al voor. Vroeg in de jaren veertig komen ook Frederik Hendrik Hendriks (de meester van Wolfheze), Cornelis Lieste en Jacobus Pelgrom hiernaartoe. Het is de aanzet tot het kunstenaarsdorp Oosterbeek.

Zijn werken worden in binnen- en buitenland goed ontvangen. Aanvankelijk laat hij zich inspireren door eigentijdse Nederlandse en Duitse meesters. >

Een vlot door Bilders geschilderd beeklandschap met een boerderij achter de bomen, dat best in Wolfheze zou kunnen zijn. Geschilderd op een heel klein houten paneel (11 x 16 cm), collectie Museum Veluwezoom, Doorwerth.

Zo tekende J.W. Bilders met pen in bruine inkt op lichtblauw papier een groep eiken te Wolfheze, 228 × 310 mm, v/h collectie C. Vosmaer, collectie Rijksmuseum, Amsterdam.

Rond 1860 vindt hij zijn inspiratie eveneens in de werken van beroemde schilders als Rousseau en Corot, die in het Franse Barbizon in de openlucht rechtstreeks de natuur proberen vast te leggen.

Zijn intense beleving van het landschap brengt hij ook over op een grote groep jonge schilders, waarvan een aantal later de Haagse School zal vormen. Bilders wordt een soort pater familias, die aanwijzingen geeft, maar daarin nooit dwingend is.

Naast Oosterbeek heeft Bilders zijn inspiratie gevonden in het Gelderse Vorden, in Drenthe, in Groningen en in Duitsland.

In 1846 gaat het gezin terug naar Utrecht, maar Bilders kan niet meer wennen aan de stad en keert in 1853 terug naar Oosterbeek.

Ze gaan wonen in huis De Parre aan de Benedendorpsweg, in de nabijheid van de oude hervormde kerk en van herberg De Vergulde Ploeg. In Oosterbeek groeperen zich rond de gevestigde kunstenaar meerdere jonge landschapsschilders die 's zomers gedurende kortere of langere tijd naar de Veluwezoom trekken, zoals Claes Meiners, Willem Roelofs, Constant Gabriël, de drie gebroeders Jacob, Matthijs en Willem Maris, Anton Mauve en uiteraard Bilders' zoon Gerard.

Hubo Willemsen

hubo

Cardanuslaan 28 Doorwerth
Tel: 026 - 3336571 Fax 026-3336329
www.hubowillemsen.nl

Openingstijden:

Maandag	**13.00 - 18.00** uur
Dinsdag t/m vrijdag	**09.00 - 18.00** uur
Zaterdag	**09.00 - 17.00** uur

In Wolfheze bezorgen wij gratis aan huis

Edward de Jong
Klussen in en om het huis

T: 06 - 30 505 324
E: 026 - 383 11 69
E: edwardj2009@gmail.com
www.klusbedrijfedwarddejong.nl

Glas-in-lood atelier

“De Bonte Specht”

De kunst van het licht.
Vervaardigen, ontwerpen, restaureren

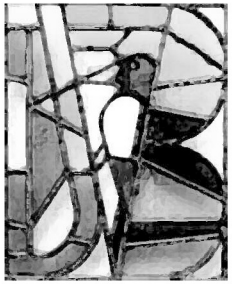

Job Becker
Heelsumseweg 12
Wolfheze
026 - 4821675
www.debontespecht.nl

Verzorgt u uw onderdanen wel goed genoeg?

Janine van Dijk
Voet-en-Zorg Hazeleger
Bij Provoet aangesloten PedicurePlus-praktijk
het betere voetenwerk voor
algehele voetenzorg en gespecialiseerd in
diabetische- en reumatische voetverzorging
maar óók cosmetische behandelingen,
of een ontspannende voetreflexmassage
aanrader :
een verfrissende peeling en masker voor de voeten
Bel voor een afspraak : tel:06-55502718
Adres : Wolfhezerweg 120/67, Wolfheze, www.voet-en-zorghazeleger.nl

In 1858 verhuist het gezin naar Amsterdam, maar Bilders blijft zeker tot 1865 elke zomer in Oosterbeek werken. Rond 1860 is ook de naam ‘Wodanseiken’ ontstaan.

De Wodanseiken in het stroomgebied van de Papiermolenbeek en de Wolfhezerbeek in het huidige Natuurgebied Wolfheze van Natuurmonumenten zijn in de tijd van Bilders al zo’n 250-300 jaar oud en zijn een populair onderwerp voor de bezoekende schilders en (later) fotografen.

De naam Wodanseiken schijnt verzonnen te zijn door Bilders. Hij neemt nieuwkomers mee naar de beek om ze daar te dopen. De kunstcriticus A.C. Loffelt schrijft hierover

Een ansichtkaart uit 1903 (poststempel) Wodan’s eik bij Wolfheze. Uitgave Dr. Trenkler Co., Leipzig – ’s-Gravenhage. Hierop is duidelijk te zien hoe de eiken vrij solitair in het landschap met lage bebossing en heide staan, net zoals in de tijd van Bilders.

in een artikel uit 1895 over de schilder Anton Mauve:

‘Helaas, de naam “Wodans-eiken” is niet zo oud als men thans algemeen vermoedt en de gidsen, wandelende en gedrukte, ons willen wijsmaken. Hij dagteekent van de eerste jaren, die Bilders in de omstreken doorbracht; deze is er feitelijk de uitvinder van; hij stond peter over hen, gelijk hij zoo vele groenen doopte, die tijdelijk de schilderskolonie bezochten. De novitius werd dan door de vroeger gevestigden op een steen midden in de beek gebracht en daar door hun opperpriester Bilders met water besprenkeld. De kunst, de letteren en natuurlijk alle voor indrukken vatbare menschen waren nog in hun romantisch tijdperk en de naam “Wodanseiken” trof aller verbeelding en werd populair.’

Bij het dopen van de nieuwe schilders in de beek worden de Germaanse oppergod Wodan en de dondergod Thor aangeroepen en dat verklaart de naam Wodanseiken.

In de tijd van Bilders staan de eiken nog

vrij solitair in een landschap met lage bebossing en heide. Nu staan ze in een bos en wordt er moet er systematisch rondom de eiken worden gekapt om ze goed zichtbaar te laten zijn. De oude glorie van de bomen is wel wat verdwenen, want zij verkeren in een staat van verval. Van de oude Wodanseiken zijn er nu nog een zestal over, de andere eiken die in de buurt van deze zes staan zijn jonger.

In deze periode in Oosterbeek speelt ook de anekdote van de rijtoer met koning Willem III. Ze kennen elkaar reeds en op weg naar kasteel Doorwerth gaat de koning even aan bij Bilders en nodigt hem in zijn koets. Op de Fonteinallee zingen ze samen soldatenliedjes uit de tijd van de Tiendaagse Veldtocht. De koning zal hem in 1880 benoemen tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw voor zijn verdiensten als kunstschilder.

In 1861 sterft Bilders vrouw Friederike te Amsterdam aan tuberculose en in 1865 sterven zoon Gerard en een van zijn dochters aan deze ziekte.

Bilders trekt in 1868 in de zomer voor het eerst naar Vorden om te schetsen, tekenen en schilderen. Hij logeert er maandenlang in pension Ensink, het nu bekende Restaurant Hotel Bakker. De omgeving van dit Achterhoekse dorp met zijn acht kastelen en landgoederen en afwisselende natuur spreekt erg tot zijn verbeelding. Tot in 1877 komt hij hier jaarlijks.

In 1875 komt Bilders in contact met de schilderes Marie van Bosse, dochter van

Een schilderij van Bilders, met als titel Geldersch landschap met schapen bij de Wolfhezerbeek en Wodanseiken, 185[7[?], olieverf op doek, 64 x 74 cm, particuliere collectie. Ook dit mooie schilderij zal te zien zijn op de expositie in Kasteel Doorwerth.

De Regenboog

Centrum voor leer- en gedragsproblemen

Balijeweg 24
Wolfheze

Zwanensingel 3
Velp
Tel: 06- 28 24 40 28

Indien uw kind moeite heeft met lezen, rekenen, spelling, snel is afgeleid, niet gelukkig is, niet graag naar school gaat, buiten de groep valt, niet kan plannen…….

De Regenboog biedt professionele hulp aan kinderen en ouders om deze problemen het hoofd te bieden.

Wij doen dit door:
- Een uitvoerig didactisch onderzoek (niveaubepaling lezen, spelling, rekenen)
- Analyse van het leerproces
- Behandeling op grond van diagnose
- Ouderbegeleiding
- Evaluatie

Tevens biedt de Regenboog hulp bij sociale weerbaarheidproblemen. Een aantal malen per jaar kunnen kinderen en ouders deelnemen aan groepsbijeenkomsten waarin op methodische en speelse wijze kinderen weerbaarder worden (12 bijeenkomsten voor uw kind en 3 ouderavonden).

Aanmelders kunnen contact opnemen met de Remedial Teacher van de Regenboogpraktijk. Tijdens het intakegesprek krijgt u inzicht in de aanpak en een opgave van de kosten. De praktijk is gevestigd zowel in Velp als in Wolfheze.

Tineke Valster (tinekevalster@planet.nl)
Balijeweg 24
6874 AJ Wolfheze

de oud-minister van Koloniën en samen schilderen ze jaren in Vorden. Marie is dan 38 en Bilders 63 jaar. In 1880 trouwen ze en vertrekken naar Oosterbeek, waar ze gaan wonen in De Parre aan de Benedendorpsweg, waar Bilders al eerder heeft gewoond.

De mecenas Johannes Kneppelhout, die op kasteel De Hemelse Berg resideert, stelt in 1882 hen het huis Rozenhage, eveneens aan de Benedendorpsweg ter beschikking. Het comfortabele huis heeft een mooi uitzicht naar het zuiden, over de uiterwaarden van de Rijn. Bilders krijgt zijn atelier in het huis, terwijl Marie van een bijgebouw in de tuin haar eigen atelier maakt. Marie bestiert het huishouden maar werkt ook als kunstenares.

Op de Wereldtentoonstelling in Amsterdam van 1883 wint Bilders een gouden medaille voor het schilderij 'Vue au village de Vlagtwedde, province de Groningue'. Het is het laatste grote schilderij dat Bilders maakt, want in dat jaar wordt Bilders getroffen door een zware borstziekte, waarvan hij wel herstelt, maar waardoor zijn kracht gebroken is.

Bilders kan niet meer schilderen. Marie laat zijn atelier intact, zodat hij niet het gevoel krijgt afgeschreven te zijn. Bilders heeft last van neerslachtige buien die echter verdwijnen als er bezoek komt van vrienden en kunstbroeders

Na zeven jaar sukkelen met zijn gezondheid sterft Johannes Warnardus Bilders op 29 oktober 1890 aan een longontsteking. Bilders wordt begraven op de begraafplaats aan de Kerkhofweg (nu: Fangmanweg) in Oosterbeek.

Marie gaat in 1891 terug naar Den Haag, waar zij voor haar huwelijk ook woonde. Tijdens een kuur in Wiesbaden overlijdt zij onverwacht op 11 juli 1900. Ook zij wordt begraven op de begraafplaats Fangmanweg, naast haar echtgenoot. ■

Tandartspraktijk Wolfheze

Wij helpen u graag om uw mond gezond te houden

Tandartspraktijk Wolfheze
Medisch Centrum "Pro Persona", Wolfheze 2, 6874 BE Wolfheze
026-4833378, www.tandartspraktijkwolfheze.nl

DOORWERTH **WOLFHEZE** RENKUM

kinderopvang & peuterspeelzaal onder een dak

kiezen voor Peuterplein Kinderopvang

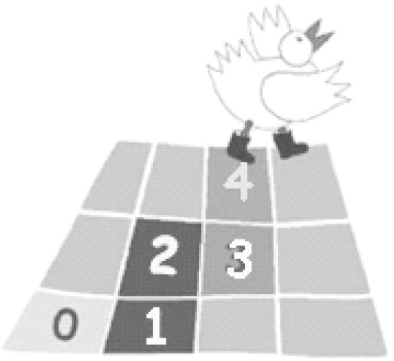

= kiezen voor:

- **kleinschalige opvang**
- **huislijke sfeer**
- **flexibele opvangtijden**
- **enthousiaste leidsters**
- **individuele aandacht**
- **een voordelig tarief: € 6,10** p/u

Wij zijn gevestigd in de Prinses Beatrixschool. Peuterplein vindt een goed contact en samenwerking met de basisschool belangrijk. De overgang naar het basisonderwijs verloopt zo heel vanzelfsprekend en maakt dat kinderen zonder spanning de stap zetten naar de kleuters in groep 1.

Wel zo eerlijk: wij factureren alleen de afgenomen uren. Als bijdrage in de kosten kunt u kinderopvangtoeslag aanvragen bij de Overheid. Voor de peuterspeelzaal kunt u een beroep doen op de (inkomensafhankelijke) peuterspeelzaal vergoeding van de gemeente Renkum.

Bel gerust voor meer informatie of een persoonlijke kennismaking met **Peuterplein Kinderopvang**
Balijeweg 22 Wolfheze, tel. 06-11774719

Thea Guikers & Cocki Vink

2010-2015 Peuterplein Kinderopvang bestaat 5 jaar!

Peuterplein heeft het VVE certificaat

www.bredeplein.nl

Weekagenda

Ook iets te melden voor de activiteitenagenda?
Meld het ons via redactie@wolfskreet.nl

Maandag

Vanaf 07:30 uur	Duobak en grof tuinafval	3348150
09:00 tot 10:00 uur	55+ gym	Gymzaal
16:00 tot 18:30 uur	Kindergymnastiek en turnen	Gymnastiekzaal Balijeweg
16:30 tot 19:00 uur	Training pupillen	Wodanseck
18:00 tot 18:30 uur	Zwemmen ABC *(RZC 0317-312763)*	Zwembad ProPersona
19:30 tot 22:00 uur	Badminton	De Brug ProPersona
19:30 uur	*Tweewekelijks* bridgen *(4821570 / 4821588)*	De Slenk Tennisvereniging

Dinsdag

09:30 tot 10:00 uur	Damesgymnastiek / sport en spel	Gymnastiekzaal Balijeweg
10:00 tot 11:00 uur	Samen bakkie doen: *vrije inloop*	De Burcht
10:00 tot 17:00 uur	Bibliotheek	De Burcht
14:00 tot 15:45 uur	Sacred Dance: oneven weken. *(4437241)*	De Burcht
14:00 uur	55+ fietsen: *1e dinsdag van de maand*	De Burcht
15:30 tot 16:30 uur	Zwemmen voor ouderen *(4821588)*	Zwembad ProPersona
18:00 uur	Open Tafel	Het Schild
18:10 tot 18:40 uur	Zwemmen ABC *(RZC 0317-312763)*	Zwembad ProPersona
19:30 uur	Jeux de Boules *(4821630)*	Zwembad ProPersona
19:00 tot 21:00 uur	Aquarobics *(RZC 06-12925039)*	Zwembad ProPersona
20:30 tot 22:00 uur	Volleyballen	De Brug ProPersona

Woensdag

Vanaf 07:30 uur	Grof afval	3348150
09:30 tot 12:30 uur	Schilderclub: *wekelijks*	De Burcht
10:00 tot 17:00 uur	Bibliotheek	De Burcht
14:00 tot 16:00 uur	Knutselclub Handige Handjes	De Burcht
14:30 tot 16:15 uur	Bingo 55+: *3e woensdag v/d maand (4821487)*	De Burcht
17:15 tot 18:15 uur	Peuter-, kleuter- en kinderzwemmen	Zwembad ProPersona
19:00 tot 21:00 uur	Bibliotheek met schoolvakantie	De Burcht
20:00 tot 21:30 uur	Voetballen senioren / veteranen (Gerard Grevers)	Wodanseck, Duitse Kampweg
20:30 tot 22:00 uur	Volleyballen *(4821860)*	De Brug ProPersona

Donderdag

13:00 tot 14:00 uur	Spreekuur gebiedsagent	Medisch Centrum ProPersona

Vrijdag

08:00 tot 11:30 uur	Weekmarkt	Dorpsplein
14:30 tot 18:00 uur	Bibliotheek	De Burcht
20:00 tot 02:00 uur	Happie Tappie - vrijdagavondborrel: *1e en 3e (5e) vrijdag v/d maand*	

Zaterdag

	Voetbal SV Wodanseck	Wodanseck

Zondag

09:30 uur	Hardlopen *(4822362)*	Station
10:00 uur	Koffiedrinken vòòr de kerkdienst: *2e zondag v.d. mnd.*	De Burcht
10:45 uur	Kerkdienst	Open Hof Kerk

PUZZELPAGINA
fotopuzzel

Hieronder ziet u een foto met een detail van een object in Wolfheze.
De vraag is simpel: Weet u wat dit is?

Stuur uw oplossing in

Stuur de oplossing o.v.v. uw naam en adres voor 30-11-2016 op naar:
Vedecom.nl
Lindeboomlaan 4
6874 BR Wolfheze
of per e-mail:
info@vedecom.nl

Deze puzzelpagina wordt u aangeboden door gespreksleider en presentator

De oplossing van de vorige puzzel was:
4 2 1 5 1 9 6 7 8

De bon van € 10,00 is gewonnen door Frans Schellenburg

E. AALDERINK

GROEN VERHUUR HAARDHOUT

e.aalderink@live.nl

06 177 751 74

GEDROOGD HAARDHOUT

Vanaf oktober is er weer gedroogd brandhout beschikbaar

Verkoop per krat 1,2 m3 losgestort

Beuken	**€85**
Es	**€75**
Berk	**€65**

Elke bestelling gratis zak aanmaakhout